Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 61/2025

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2026/2031

Rok akademicki 2027/2028

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Psychologia poznawcza**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	studia jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II rok, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kształcenia kierunkowego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr hab. Andrzej Łukasik, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Andrzej Łukasik, prof. UR., mgr Natalia Bury

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
3	30	30							6

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): egzamin

Wykład: egzamin, obejmuje treści wykładu, ćwiczeń oraz lektur

Ćwiczenia: zaliczenie na ocenę

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z wprowadzenia do psychologii.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Dostarczenie terminologii i pogłębionej wiedzy teoretycznej z zakresu psychologii poznania, a w szczególności teorii opisujących różne aspekty procesów poznawczych.
C2	Uświadomienie złożoności procesów poznawczych i ich relacji do innych procesów psychicznych.
C3	Rozwój kompetencji społecznych powiązanych z pracą zespołową.
C4	Stymulowanie motywacji do samokształcenia.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych [1]
EK_01	zna i prawidłowo definiuje podstawowe oraz specjalistyczne pojęcia i terminologię z zakresu psychologii poznawczej.	K_W01
EK_02	zna, rozróżnia i charakteryzuje w pogłębiony sposób najważniejsze koncepcje oraz teorie psychologiczne wyjaśniające przebieg procesów poznawczych człowieka.	K_W02
EK_03	zna i opisuje w pogłębiony sposób najważniejsze metody badania procesów poznawczych oraz potrafi wskazać możliwości i ograniczenia ich zastosowania.	K_W16
EK_04	posiada pogłębioną wiedzę na temat struktury, przebiegu i mechanizmów procesów poznawczych, w szczególności percepcji, uwagi, pamięci, uczenia się, myślenia, podejmowania decyzji i funkcji wykonawczych.	K_W13
EK_05	potrafi samodzielnie wyszukiwać, selekcjonować i krytycznie oceniać informacje oraz publikacje naukowe dotyczące procesów poznawczych, korzystając z baz danych, zasobów bibliotecznych i wiarygodnych źródeł elektronicznych, a następnie wykorzystywać je w pracy własnej.	K_U07
EK_06	potrafi współpracować w zespole podczas realizacji zadania lub projektu dotyczącego problematyki psychologii poznawczej, przyjmować określone role oraz wnosić własny merytoryczny i twórczy wkład w realizację zadania.	K_U12
EK_07	potrafi przygotować i zaprezentować, z wykorzystaniem wiedzy naukowej i właściwej terminologii, własne stanowisko dotyczące wybranego zagadnienia z zakresu psychologii poznawczej.	K_U15
EK_08	jest gotów do samodzielnego poszerzania i aktualizowania wiedzy z zakresu psychologii poznawczej oraz uznaje potrzebę ciągłego rozwoju własnych kompetencji.	K_K01

[1] W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Inspiracje dla psychologii poznawczej: spory filozoficzne, neobehawioryzm, metafora komputerowa; lokalizacja psychologii poznawczej w stosunku do innych obszarów psychicznego funkcjonowania człowieka.
Rozumienie procesów poznawczych w psychologii, kwestie definicyjne: reprezentacje umysłowe, przetwarzanie informacji; Kody umysłowe; pojęcia, schematy, wiedza, rodzaje wiedzy, czynności automatyczne i kontrolowane.
Rola procesów poznawczych w funkcjonowaniu jednostki.
Właściwości procesów poznawczych.
Percepcja: bodziec, główne cechy percepcji, procesy „bottom – up" oraz „top – down". Teorie percepcji
Kontrola poznawcza
Wyobraźnia: rozumienie wyobraźni i wyobrażenia, spór Kosslyn-Pylyshyn, teoria podwójnego kodowania Paivio, związek wyobraźni z innymi procesami psychicznymi.
Myślenie: natura myślenia, podstawowe rodzaje myślenia, rodzaje operacji myślowych, teorie myślenia Rozumowanie: rozumowanie dedukcyjne, indukcyjne, warunkowe, probabilistyczne, nieformalne
Rozwiązywanie problemów: charakterystyka procesu rozwiązywania problemów, teorie rozwiązywania problemów, strategie, heurystyki. Myślenie twórcze
Procesy językowe i produkcja mowy. Ewolucja języka. Charakterystyka języka: poziomy i funkcje, rozumienie języka, relacje komunikacja werbalna – niewerbalna. Koncepcja języka N. Chomsky'ego

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
Rola procesów poznawczych w funkcjonowaniu jednostki
Właściwości procesów poznawczych
Procesy percepcji: kategoryzacja percepcyjna, cykl percepcyjny Neissera, ekologiczna koncepcja percepcji; percepcja podprogowa
Uwaga: procesy selekcji informacji, dystraktory; związki uwagi z percepcją
Pamięć: pojęcie, pamięć jako zdolność i jako proces, rodzaje, procesy i stadia pamięci, mechanizmy pamięci, modele pamięci
Procesy pamięciowe: fazy procesu zapamiętywania, zawodność pamięci, czyli psychologia naocznego świadka
Pamięć autobiograficzna
Procesy uczenia się: podstawowe, złożone. Powiązanie uczenia z pamięcią i innymi procesami psychicznymi. Rola uczenia się w funkcjonowaniu człowieka

Myślenie: pojęcia – różne koncepcje pojęć
Metody badania procesów poznawczych – zagadnienia podstawowe
Procesy poznawcze i emocjonalno-motywacyjne – integracja zagadnień

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną
Ćwiczenia: projekt: prezentacja multimedialna, analiza tekstu z dyskusją, praca w grupach (dyskusja)

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_ 01	Egzamin pisemny	W
	Kolokwium Projekt: prezentacja multimedialna	ĆW Praca własna
EK_ 02	Egzamin pisemny	W
	Kolokwium, Projekt: prezentacja multimedialna	ĆW Praca własna
EK_03	Egzamin pisemny	W
	Kolokwium, projekt: prezentacja multimedialna	ĆW Praca własna
EK_04	Egzamin pisemny	W
	Kolokwium, Projekt: prezentacja multimedialna	ĆW Praca własna
EK_05	Obserwacja w trakcie zajęć, Projekt: prezentacja multimedialna	ĆW Praca własna
EK_06	Projekt: prezentacja multimedialna, Obserwacja w trakcie zajęć	ĆW Praca własna
EK_07	Projekt: prezentacja multimedialna, Obserwacja w trakcie zajęć,	ĆW Praca własna
EK_08	Egzamin pisemny	W
	Kolokwium, Projekt: prezentacja multimedialna	ĆW Praca własna

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

1. **Zaliczenie wykładu.**
   Warunkami zaliczenia wykładu są:
   Obecność w trakcie zajęć (dopuszczalna jedna nieobecność nieusprawiedliwiona). Pozostałe obecności muszą być usprawiedliwione. Liczba nieobecności powyżej dwóch wymaga zaliczenia w formie uzgodnionej z Prowadzącym.
2. **Egzamin.**

Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu testowego (pytania jednokrotnego wyboru, wielokrotnego, otwarte; sprawdzające wiedzę z wykładów i literatury przedmiotu) na podstawie poniższych kryteriów ilościowych:
5.0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 93-100%
4,5 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 85-92%
4,0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 77-84%
3,5 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 69-76%
3,0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 60-68%
2,0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie poniżej 60%
UWAGA: pytania dotyczące samodzielnie opracowanych lektur są oceniane wyżej (2 pkt).

3. Zaliczenie ćwiczeń.

Warunkami zaliczenia ćwiczeń są:
1. Obecność na zajęciach (dopuszczalna jedna nieobecność nieusprawiedliwiona)
2. Pozytywna ocena z projektu: prezentacji multimedialnej zespołowej (temat ustala Prowadzący tak, aby możliwa była ocena efektów kształcenia przypisanych do ćwiczeń)
3. Pozytywna ocena z kolokwium.
4. Aktywny twórczy udział w zajęciach.

Kryteria oceny kolokwium:
5.0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 93-100%
4,5 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 85-92%
4,0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 77-84%
3,5 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 69-76%
3,0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 60-68%
2,0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie poniżej 60%

Pozytywna ocena z zespołowej prezentacji.
Kryteria oceny jakościowe:
Warunkami zaliczenia prezentacji są:
1. Współautorstwo prezentacji.
2. Poprawność merytoryczna.
3. Poprawność formalna (zachowanie określonej struktury prezentacji (będzie podana na wykładzie).
4. Udokumentowanie opracowania przez cytowanie i podanie literatury przedmiotu.

Brak zaliczenia w przypadku niespełnienia powyższych warunków.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	60
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.): - studiowanie zadanych lektur - przygotowanie do egzaminu	 15 30

- przygotowanie do ćwiczeń - realizacja projektu zespołowego	20 15
SUMA GODZIN	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	6

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

6. LITERATURA

Literatura podstawowa

Maruszewski, T. (2011). *Psychologia poznania. Umysł i świat.* Gdańsk: GWP

Strelau, J.; Doliński D. (2011). Psychologia akademicka, t. 1. R. 6 (Procesy poznawcze). GWP: Gdańsk

Nęcka, E., Orzechowski, J., Szymura, B. (2006/ nowe wydanie 2020). *Psychologia poznawcza*. Warszawa: PWN. Wybrane rozdziały.

Łukasik, A. (2020). Umysł nie cierpi chaosu, cz. 1 i 2, *Wgląd* 2/8

Literatura uzupełniająca:

Łukasik A. (2008). Filogeneza i adaptacyjne funkcje ludzkiej wyobraźni. Rzeszów: Wydawnictwo UR

Łukasik, A. (2007). Ewolucyjna psychologia umysłu. Rzeszów: Wydawnictwo UR

Sternberg, R. (2001). Psychologia poznawcza. Warszawa: WSiP

Gazzaniga, M. (2020). *Instynkt świadomości*. Sopot: Smak słowa

Maruszewski, T. (2005). *Pamięć autobiograficzna*. Gdańsk: GWP

Sutherland, S. (1996). *Rozum na manowcach*. Warszawa: Książka i Wiedza

Cognitive psychology. Psych126. College of the Canyons. Dostęponline 2026

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej